

ЗАКОН ЗА ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО

КОНСОЛИДИРАН ТЕКСТ [1](#)

Вчитување ...

1. ОСНОВНИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредуваат надлежноста, основањето, укинувањето, организацијата и функционирањето на јавното обвинителство, основите и постапката за именување и разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија, основите за престанок на функцијата јавен обвинител на Република Македонија, основите за избор и разрешување на јавните обвинители, основите за престанок на функцијата јавен обвинител, како и други прашања во врска со работата на јавното обвинителство.

Член 2

Јавното обвинителство е единствен и самостоен државен орган кој ги гони сторителите на кривични дела и на други со закон утврдени казниви дела и врши и други работи утврдени со закон.

Член 3

Јавното обвинителство ги врши своите функции врз основа на Уставот и законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот.

Член 4

Функцијата на јавното обвинителство ја вршат Јавниот обвинител на Република Македонија и јавните обвинители.

Член 5

(1) Јавниот обвинител функцијата ја врши законито, непристрасно и објективно, ги почитува и заштитува слободите и правата на човекот и граѓанинот и правата на другите правни субјекти и во рамките на своите надлежности, во име на општеството се грижи за ефикасност на кривичноправниот систем.

(2) Јавниот обвинител во вршењето на функцијата обезбедува еднаквост на граѓаните пред законот, независно од полот, расата, бојата на кожа, националното и социјалното потекло, политичкото и верското уверување и имотната и општествената положба.

(3) Никој не може да влијае врз самостојноста и непристрасноста на јавниот обвинител во вршењето на функцијата.

Член 6

(1) Јавното обвинителство се организира според принципите на хиерархија и субординација, согласно со закон.

(2) Почитувањето на принципите од ставот (1) на овој член не смее да ја загрози самостојноста и одговорноста на секој јавен обвинител во вршењето на функцијата.

Член 7

Се забранува политичко организирање и дејствување во јавното обвинителство без да се ограничи правото на слобода на изразување, вероисповест, здружување и собирање.

Член 8

(1) Јавното обвинителство е должно да ја информира јавноста за одделни случаи по кои постапува, особено ако се од таква природа што предизвикуваат поширок општ интерес во јавноста или се од значење за остварување на функцијата на јавното обвинителство заради заштита од криминални или други противзаконски дејствија.

(2) Јавниот обвинител на Република Македонија, вишиот јавен обвинител, основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основниот јавен обвинител или од нив овластени лица на јавноста и на средствата за јавно информирање им обезбедуваат пристап до информациите за состојбата на криминалитетот и други прашања од општо значење од работењето на јавното обвинителство, под услови пропишани со закон.

(3) Јавниот обвинител на Република Македонија доколку смета дека одредени податоци или коментари објавени во медиумите ги кршат уставните права на презумпција на невиност, принципот на самостојност на јавното обвинителство или работењето на јавното обвинителство врз основа на Уставот и закон има право и обврска да се обрати на јавноста и е должен да укаже дека се повредени

наведените принципи.

(4) Јавниот обвинител на Република Македонија може да дозволи увид во уписници и списи на јавното обвинителство на лице на кое тие податоци му се потребни во вршењето на научно-истражувачка работа. Увидот може да се врши само во уписниците и списите кои се архивирани во согласност со закон што ја уредува материјата за класифицирани информации.

Член 9

(1) Јавното обвинителство има печат во кој е содржан грбот и името Република Македонија, називот на јавното обвинителство и неговото седиште.

(2) На објектот во кој е сместено јавното обвинителство мора да бидат истакнати знамето на Република Македонија, грбот и името Република Македонија, називот на јавното обвинителство и седиштето на јавното обвинителство.

(3) Во јавно обвинителство основано за подрачје на два или повеќе суда од кои барем еден суд е со седиште на подрачјето на единиците на локалната самоуправа во кои покрај македонскиот јазик друг службен јазик е јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои живеат на подрачјето на тие единици на локалната самоуправа, печатот, називот и седиштето на јавното обвинителство, се напишани на македонски јазик и кирилско писмо и на јазикот и писмото што исто така е службен на подрачјето на таа единица на локалната самоуправа.

Член 10

Јавниот обвинител во извршувањето на функцијата соодветно ги применува одредбите од Законот за кривичната постапка, што се однесуваат на употребата на јазиците.

2. ОРГАНИЗАЦИЈА НА ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО

Член 11

Јавното обвинителство е организирано како Јавно обвинителство на Република Македонија, вишо јавно обвинителство, Основно јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и основно јавно обвинителство.

Член 12

(1) Јавно обвинителство се основа за подрачје на суд од соодветен степен, пред кој надлежно постапува.

(2) Јавното обвинителство на Република Македонија се основа за целата територија на Република Македонија со седиште во Скопје.

(3) Вишо јавно обвинителство се основа за подрачје на апелационен суд.

(4) Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција се основа за целата територија на Република Македонија со седиште во Скопје.

(5) Основно јавно обвинителство се основа за подрачје на еден или повеќе основни судови.

Член 13

Во Република Македонија се основаат следниве основни јавни обвинителства:

1. Основно јавно обвинителство во Берово за подрачјето на Основниот суд во Берово;
2. Основно јавно обвинителство во Битола за подрачјето на Основниот суд во Битола;
3. Основно јавно обвинителство во Велес за подрачјето на Основниот суд во Велес;
4. Основно јавно обвинителство во Гевгелија за подрачјето на Основниот суд во Гевгелија;
5. Основно јавно обвинителство во Гостивар за подрачјето на Основниот суд во Гостивар;
6. Основно јавно обвинителство во Дебар за подрачјето на Основниот суд во Дебар;
7. Основно јавно обвинителство во Делчево за подрачјето на Основниот суд во Делчево;
8. Основно јавно обвинителство во Кавадарци за подрачјата на основните судови во Кавадарци и Неготино;
9. Основно јавно обвинителство во Кичево за подрачјето на Основниот суд во Кичево;
10. Основно јавно обвинителство во Крива Паланка за подрачјето на Основниот суд во Крива Паланка;
11. Основно јавно обвинителство во Кочани за подрачјата на основните судови во Кочани и Ваница;
12. Основно јавно обвинителство во Куманово за подрачјата на основните судови во Куманово и Кратово;
13. Основно јавно обвинителство во Охрид за подрачјето на Основниот суд во Охрид;
14. Основно јавно обвинителство во Прилеп за подрачјата на основните судови во Прилеп и Крушево;
15. Основно јавно обвинителство во Радовиш за подрачјето на Основниот суд во Радовиш;
16. Основно јавно обвинителство во Ресен за подрачјето на Основниот суд во Ресен;
17. Основно јавно обвинителство во Свети Николе за подрачјето на Основниот суд во Свети Николе;
18. Основно јавно обвинителство во Скопје за подрачјето на Основниот суд Скопје I Скопје;
19. Основно јавно обвинителство во Струга за подрачјето на Основниот суд во Струга;
20. Основно јавно обвинителство во Струмица за подрачјето на Основниот суд во Струмица;
21. Основно јавно обвинителство во Тетово за подрачјето на Основниот суд во Тетово и
22. Основно јавно обвинителство во Штип за подрачјето на Основниот суд во Штип.

Член 14

Во Република Македонија се основаат следниве виши јавни обвинителства:

1. Вишо јавно обвинителство во Битола за подрачјето на Апелациониот суд во Битола;
2. Вишо јавно обвинителство во Гостивар за подрачјето на Апелациониот суд во Гостивар;
3. Вишо јавно обвинителство во Скопје за подрачјето на Апелациониот суд во Скопје и
4. Вишо јавно обвинителство во Штип за подрачјето на Апелациониот суд во Штип.

Член 15

(1) Во јавно обвинителство со поголем обем на истородни предмети, заради подобра ефикасност и специјализација во работењето на јавното обвинителство, на одделно потесно подрачје од неговата надлежност може да се формираат одделенија како внатрешни организациони единици. Со работата на одделението раководи јавен обвинител определен според годишниот распоред за работа на

јавното обвинителство врз основа на потесна специјализација и стручност на јавниот обвинител кој се поставува за раководител на одделението.

(2) Во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и во јавно обвинителство основано за подрачје на суд со проширена надлежност се формираат специјализирани одделенија за следење и откривање на криминалитетот со посебна стручна служба согласно со одредбите од овој закон. Во јавните обвинителства основани за подрачје на суд со проширена надлежност се формираат и специјализирани одделенија за малолетници.

Член 16

(1) Функцијата на јавното обвинителство во Јавното обвинителство на Република Македонија ја врши јавниот обвинител на Република Македонија и јавните обвинители во тоа обвинителство.

(2) Функцијата на јавното обвинителство во вишо јавно обвинителство ја врши виш јавен обвинител и јавни обвинители во тоа обвинителство.

(3) Функцијата на јавното обвинителство во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција ја врши основен јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и јавни обвинители во тоа обвинителство.

(4) Функцијата на јавното обвинителство во основно јавно обвинителство ја врши основен јавен обвинител и јавни обвинители во тоа обвинителство.

(5) Јавниот обвинител на Република Македонија на барање на основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција може да овласти основен јавен обвинител да презема определени дејствија во случаи кои во почетна фаза биле започнати од основен јавен обвинител, случаи за кои објективно се претпоставува дека е потребно подолго време да се преземаат одредени дејствија на подрачјето на основниот јавен обвинител или случаи кои не се особено сложени.

Член 17

(1) Јавно обвинителство се основа и се укинува со закон.

(2) Во случај на укинување или реорганизирање на јавно обвинителство, Советот на јавни обвинители на Република Македонија ќе го распореди јавниот обвинител од тоа јавно обвинителство во друго јавно обвинителство од ист или понизок степен.

Член 18

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија, вишиот јавен обвинител, основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основниот јавен обвинител ги претставуваат јавните обвинителства, раководат со нивната работа, ги вршат правата и обврските определени со закон и донесуваат годишен распоред за работа на почетокот на секоја календарска година. Советот на јавни обвинители на Република Македонија дава согласност на годишниот распоред за работа.

(2) Јавниот обвинител на Република Македонија, вишиот јавен обвинител, основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основниот јавен обвинител ги заменува јавен обвинител што тие ќе го определат со годишниот распоред за работа.

(3) Ако во основно јавно обвинителство нема основен јавен обвинител или тој не може да ја врши должноста, а нема друг јавен обвинител во тоа јавно обвинителство, Советот на јавни обвинители на Република Македонија може да овласти и упати друг јавен обвинител да ја врши должноста на основен јавен обвинител за време до шест месеца.

(4) Ако на јавниот обвинител на Република Македонија му престане функцијата или е разрешен од функција, Советот на јавни обвинители на Република Македонија од редот на јавните обвинители во Јавното обвинителство на Република Македонија определува јавен обвинител што ќе ја врши функцијата до именувањето на јавен обвинител на Република Македонија.

Член 19

(1) Ако врз основа на определени околности би се загрозило или оневозможило извршувањето на функцијата јавен обвинител, а особено поради вонредно зголемен обем на работа или поради намалување на заостанати предмети, јавниот обвинител на Република Македонија може да покрене постапка пред Советот на јавни обвинители на Република Македонија да објави оглас за избор на јавен обвинител за времено упатување во друго јавно обвинителство најмногу до шест месеца, согласно со закон.

(2) Постапката за избор од ставот (1) на овој член ја спроведува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(3) Ако на огласот од ставот (1) на овој член не се пријави ниту еден кандидат, Советот на јавни обвинители на Република Македонија на предлог на јавниот обвинител на Република Македонија може времено да упати јавен обвинител во друго јавно обвинителство со негова согласност најмногу до шест месеца.

(4) Советот на јавни обвинители на Република Македонија по предлог на јавниот обвинител на Република Македонија може, врз основа на условите од ставот (1) на овој член временото упатување да го продолжи уште за шест месеца.

Член 20

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија е одговорен за општите состојби во врска со организирањето и извршувањето на функциите на јавното обвинителство и за својата работа и за работата на јавното обвинителство одговара пред Собранието на Република Македонија

(2) Јавните обвинители во Јавното обвинителство на Република Македонија за својата работа одговараат пред јавниот обвинител на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(3) Вишиот јавен обвинител за својата работа одговара пред Јавниот обвинител на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија, а јавните обвинители во вишо јавно обвинителство за својата работа одговараат пред вишиот јавен обвинител и Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(4) Основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција за својата работа одговара пред јавниот обвинител на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија, а јавните обвинители во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција за својата работа одговараат пред основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(5) Основниот јавен обвинител за својата работа одговара пред вишиот јавен обвинител, јавниот обвинител на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија, а јавните обвинители во основно јавно обвинителство за својата работа одговараат пред основниот јавен обвинител и Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(6) Одговорноста на јавен обвинител пред Советот на јавни обвинители на Република Македонија од ставовите (2) до (5) на овој член се однесува на нестручно и несовесно вршење на функцијата и сторена дисциплинска повреда.

Член 21

(1) Повисокото јавно обвинителство врши надзор над работата и постапувањето по конкретни предмети на пониските јавни обвинителства.

(2) Надзор над работата и постапувањето по конкретни предмети на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција врши Јавното обвинителство на Република Македонија.

(3) Надзорот над работата и постапувањето по конкретни предмети се врши со цел за утврдување на:

- недоволна професионалност и стручност,
- непознавање на законите, ратификуваните меѓународни договори и други прописи,
- погрешна примена на законите, ратификуваните меѓународни договори и други прописи,
- грубо повредување на нормите на Кодексот на јавните обвинители,
- незаконско, ненавремено или немарно вршење на функцијата јавен обвинител,
- пристрасен однос во постапувањето по предметите,
- потешка повреда на правата на странките и на другите учесници во постапката и
- повреда на начелото на недискриминација по кој било основ.

(4) Начинот на вршење на надзорот од ставот (1) на овој член со Правилник го пропишува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 22

(1) Советот на јавни обвинители на Република Македонија донесува Правилник за утврдување на начинот за оцена на работата на јавните обвинители.

(2) Оцената од ставот (1) на овој член ја врши непосредно повисокиот јавен обвинител за секој јавен обвинител поединечно, во период од секои две години.

(3) Оцена на работата на основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција ја врши јавниот обвинител на Република Македонија.

(4) Оцената од ставот (1) се доставува до Советот на јавните обвинители на Република Македонија.

Член 23

(1) Секое јавно обвинителство изготвува годишен извештај за својата работа.

(2) Пониското јавно обвинителство извештајот од ставот (1) на овој член го доставува до непосредно повисокото јавно обвинителство.

(3) Јавното обвинителство на Република Македонија, изготвува единствен годишен извештај за работата на сите јавни обвинителства.

Член 24

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија годишниот извештај од членот 23 став (3) на овој закон за работата на јавните обвинителства и за состојбата со криминалитетот во Република Македонија го поднесува до Собранието на Република Македонија

(2) Извештајот од ставот (1) на овој член јавниот обвинител на Република Македонија го доставува на разгледување до Советот на јавни обвинители на Република Македонија, а за запознавање го доставува и до Владата на Република Македонија, Врховниот суд на Република Македонија и Министерството за правда.

Член 25

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија има право да им дава задолжителни општи писмени упатства на вишиот јавен обвинител, на основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и на основниот јавен обвинител.

(2) Вишиот јавен обвинител има право да дава задолжителни општи писмени упатства на основните јавни обвинители од своето подрачје.

(3) Упатствата од ставовите (1) и (2) на овој член се однесуваат на преземање на одредени мерки и активности заради заштита на основните права и слободи на човекот и граѓанинот, заштита на интересите на државата и на другите правни субјекти, за поефикасно откривање и гонење на кривични дела и нивните сторители, вложување на правни средства и примена на законите.

(4) Вишиот јавен обвинител, основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основниот јавен обвинител се должни да ги извршуваат задолжителните упатства.

(5) За давањето на задолжителните општи писмени упатства од ставот (2) на овој член, вишиот јавен обвинител е должен писмено да го извести јавниот обвинител на Република Македонија.

Член 26

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија согласно со закон може да го преземе кривичното

гонене и вршењето на одделни работи за кои е надлежен виш јавен обвинител, основен јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција или основен јавен обвинител или да ги овласти да водат постапка по одделни предмети или да вршат определени работи од надлежност на друг виш јавен обвинител, основен јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција или основен јавен обвинител.

(2) Виш јавен обвинител согласно закон може да го преземе кривичното гонење и вршењето на одделни работи за кои е надлежен јавен обвинител во основно јавно обвинителство од подрачјето на тоа вишо јавно обвинителство или да овласти јавен обвинител во основно јавно обвинителство од подрачјето на тоа вишо јавно обвинителство да води постапка по одделни предмети или да врши определени работи од надлежност на друг основен јавен обвинител.

(3) Дејствијата од ставовите (1) и (2) на овој член може да се преземат само во случај кога јавниот обвинител непрофесионално и нестручно постапува, не ги презема потребните дејствија за покренување и водење на кривична постапка, поради незаконско, ненавремено или немарно вршење на функцијата јавен обвинител, како и поради закани по животот и здравјето на јавниот обвинител и неговото семејство.

Член 27

(1) Заради непрекинато извршување на функцијата, во јавното обвинителство се организираат дежурства на јавните обвинители.

(2) Распоредот и времетраењето на дежурствата го определува јавниот обвинител кој раководи со соодветното јавно обвинителство за секој започнат месец при што се води сметка за правото на приватност на јавниот обвинител.

Член 28

(1) Прописите за внатрешно работење на јавните обвинителства ги донесува јавниот обвинител на Република Македонија.

(2) Надзорот на управното работење над јавно обвинителство го вршат јавниот обвинител на Република Македонија и Министерството за правда.

(3) При вршењето на надзорот од Министерството за правда, овластените лица од министерот кои го спроведуваат надзорот не смеат да навлегуваат во законитоста и стручноста на работата на јавните обвинители во конкретни предмети.

(4) При вршењето на надзорот задолжително присуствува јавниот обвинител на јавното обвинителство каде што се спроведува надзорот.

(5) Министерот за правда го пропишува начинот на вршење на надзорот од ставот (2) на овој член.

(6) Министерството за правда се грижи за обезбедување на општите услови за вршење на функцијата на јавното обвинителство; подготвува закони и други прописи од областа на организацијата и работењето на јавното обвинителство; обезбедува просторни и други услови за работа; прибира статистички и други податоци за работата на јавното обвинителство; врши надзор над ажурното работење на јавното обвинителство и ги испитува претставките и поплаките на граѓаните што се однесуваат на работата на јавните обвинители, како и задачите и работите определени со закон.

3. НАДЛЕЖНОСТ НА ЈАВНОТО ОБВИНИТЕЛСТВО

Член 29

(1) Јавното обвинителство постапува во границите на својата стварна и месна надлежност, ако со закон поинаку не е определено.

(2) Основното јавно обвинителство постапува пред основен суд.

(3) Вишото јавно обвинителство постапува пред апелационен суд.

(4) Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција постапува пред основен суд со специјализирано судско одделение надлежно за судење на дела од областа на организираниот криминал.

(5) Јавното обвинителство на Република Македонија постапува пред Врховниот суд на Република Македонија.

(6) Јавното обвинителство постапува и пред други органи и други правни лица на своето подрачје кога за тоа е овластено со закон.

Член 30

(1) Во остварувањето на функцијата на гонење на сторителите на кривични дела и прекршоци, јавниот обвинител:

- ги има овластувањата што ги имаат Министерството за внатрешни работи и другите државни органи за откривање на кривични дела и нивните сторители и на прибирање на докази заради кривично гонење на сторителите на кривични дела,
- во предистражна постапка има овластувања да издава наредби за примена на посебните истражни мерки,
- ја раководи предистражната постапка и ги има на располагање овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа во согласност со закон,
- може сам да го преземе секое дејствие потребно за откривање на кривичното дело и откривање и гонење на неговиот сторител за кое со закон е овластено Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа,
- да одлучува за преземање или продолжување на кривичното гонење за сторителите на кривични дела,
- да поднесува и застапува обвиненија пред судовите,
- да изјавува редовни или вонредни правни лекови против судски одлуки;
- да поднесува барање за поведување прекршочна постапка и
- да врши и други дејствија определени со закон.

(2) Јавниот обвинител врши и други дејствија определени со закон за ефикасно функционирање на кривичноправниот систем и спречување на криминалот.

(3) Во случај на непостапување на другите државни органи од ставот (1) алинеја 1 на овој член, јавниот обвинител може сам да ги презема дејствијата што ги вршат овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи или другите државни органи.

Член 31

Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција е надлежно да постапува:

- за кривични дела извршени од структурирана група од три или повеќе лица, која постои одреден временски период и дејствува со цел да изврши едно или повеќе кривични дела за кои е предвидена казна затвор од најмалку четири години, со намера директно или индиректно да стекне финансиска или друга корист,
- за кривични дела извршени од структурирана група или злосторничка организација на подрачјето на Република Македонија или други држави или кога кривичното дело е подготвено или планирано во Република Македонија или во друга држава,
- за кривични дела злоупотреба на службена положба и овластување од членот 353 став (5), примање на поткуп од значителна вредност од членот 357 и противзаконито посредување од членот 359 сите од Кривичниот законик, извршени од избран или именуван функционер, службено лице или одговорно лице во правно лице и
- за кривични дела неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од членот 215 став (2), перење пари и други приноси од казниво дело од поголема вредност од членот 273, терористичко загрозување на уставниот поредок и безбедноста од членот 313, давање поткуп од значителна вредност од членот 358, незаконито влијание врз сведоци од членот 368-а став (3), злосторничко здружување од членот 394, терористичка организација од членот 394-а, тероризам од членот 394-б, кривични дела трговија со луѓе од членот 418-а, кривични дела криумчарење со мигранти од членот 418-б, трговија со малолетно лице од членот 418-г и за другите кривични дела против човечноста и меѓународното право од Кривичниот законик, независно од бројот на сторителите.

Член 32

Јавниот обвинител за прашања од значење за остварувањето на функцијата на гонење, како и за прашања на откривање на кривични дела и нивните сторители ја раководи соработката и ги координира дејствијата со другите државни органи и правни лица.

Член 33

(1) За кривични дела за кои се гони по службена должност јавниот обвинител ја раководи и координира работата на овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и во други надлежни државни органи за преземање потребни мерки за пронаоѓање на сторителот на кривичното дело, сторителот или соучесникот да не се скрие или избега, да се откријат и обезбедат трагите од кривичното дело и предметите што можат да послужат како доказ.

(2) За кривични дела за кои е надлежно да постапува Основното јавно обвинителство за гонење сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупција, Министерството за внатрешни работи и другите државни органи задолжително го известуваат јавниот обвинител за сите дејствија преземени во предистражна постапка.

(3) Министерството за внатрешни работи, Финансиската полиција и Царинската управа се должни на јавниот обвинител веднаш со самото пријавување да му ги достават документите, доказниот материјал, како и сите информации до кои дошле при откривањето на сите кривични дела и нивните сторители.

(4) Државните органи, органите на единиците на локалната самоуправа, правните и физичките лица што вршат јавни овластувања, се должни на јавниот обвинител да му достават документи, списи, предмети и известувања кои му се потребни за извршување на дејствијата од неговата надлежност. Јавниот обвинител при извршувањето на своите надлежности има право да нареди да му се достават податоци и известувања, документи, списи, предмети, банкарски сметки и од други правни лица и граѓани за кои може основано да смета дека располагаат со такви податоци или информации.

(5) Јавниот обвинител при вршењето на своите надлежности може да изврши консултации и да прибави мислење од стручни лица од соодветна област, што му се неопходни за да може да одлучи.

(6) Министерството за внатрешни работи и други државни органи, правни и други лица од ставовите (2), (3) и (4) на овој член, се должни да ги преземат потребните мерки и средства и во најкраток можен рок, но не подолго од 30 дена, и да ги достават на јавниот обвинител бараните податоци, известувања, документи, предмети и списи.

(7) Ако органите и лицата од ставовите (2), (3) и (4) на овој член на јавниот обвинител кој постапува не му ги достават податоците и известувањата, документите, списите, предметите и банкарските сметки, јавниот обвинител има право самиот да ги обезбеди и да изврши увид во нив, а за нивното недоставување ќе го извести министерот за внатрешни работи или другите одговорни лица во други државни органи и правни лица до кои надлежниот јавен обвинител се обратил и може да покрене постапка за преземање на соодветни мерки на казнена или дисциплинска одговорност определени со закон.

(8) Ако јавниот обвинител согласно со ставот (7) на овој член предложил преземање на соодветни мерки, министерот за внатрешни работи или другите одговорни лица во други државни органи и правни лица до кои се обратил се должни во рок од 30 дена да го известат за мерките што ги презеле.

(9) Увидот во банкарски сметки согласно со ставовите (4) и (6) на овој член не претставува повреда на банкарска тајна.

Член 34

(1) Заради остварување на функцијата на гонење на кривични дела од областа на организиран криминал и корупција и за други кривични дела за кои е предвидена минимална казна затвор од четири години или кога тоа го налагаат посебни околности, јавниот обвинител може да нареди едно или повеќе конкретно определени овластени службени лица од Министерството за внатрешни работи и други државни органи да му бидат ставени на располагање за определен период, како во предистражна, така и во кривичната постапка што се води по негово барање.

(2) Функционерот кој раководи со соодветно министерство или друг државен орган е должен без одлагање да постапи по наредбата на јавниот обвинител и времено да упати овластено службено лице од ставот (1) на овој член на работа во јавното обвинителство.

(3) Овластеното службено лице од ставот (1) на овој член, постапува по налозите и упатствата на јавниот обвинител и пред јавниот обвинител е непосредно одговорно за извршување на работите.

(4) Овластеното службено лице од ставот (1) на овој член кое постапува по наредбата на јавниот обвинител, за својата работа одговара пред јавниот обвинител и не може да биде попречувано или повикано на одговорност во Министерството за внатрешни работи или другиот државен орган од каде е ставен на располагање за преземање дејствија во рамките на овластувањата дадени од јавниот обвинител.

(5) Овластеното службено лице од ставот (1) на овој член не може да биде отповикано од должностите што ги врши без согласност на јавниот обвинител.

(6) За преземените, односно непреземените дејствија на овластеното службено лице од ставот (1) на овој член, јавниот обвинител го известува неговиот непосредно претпоставен раководител.

Член 35

(1) Јавното обвинителство се грижи за законитоста на мерките и дејствијата преземени во предистражната постапка и врши надзор над почитувањето на човековите права од страна на овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и други државни органи.

(2) Во случај кога до јавниот обвинител допре глас дека од страна на овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и други државни органи се пречекорени службените овластувања и се повредени слободите и правата на граѓаните има право да бара веднаш да му се достават податоци за тоа дали е покрената постапка за утврдување одговорност против овие лица, како и за текот, односно резултатот од спроведената постапка.

(3) Јавниот обвинител по службена должност покренува постапка за утврдување одговорност согласно со ставот (2) на овој член и за утврдување оправданост од употреба на огнено оружје од овластените службени лица во Министерството за внатрешни работи и други државни органи што имаат овластувања врз основа на закон, чија употреба има последица смрт или тешка телесна повреда.

(4) Јавниот обвинител по службена должност го добива извештајот од надлежната служба во Министерството за внатрешни работи за утврдување на оправданоста од употреба на огнено оружје од страна на полициските службеници и службеници на други државни органи што имаат овластувања врз основа на закон, чија употреба има последица смрт или тешка телесна повреда. Јавниот обвинител остварува увид во сите докази и списи врз основа на кои е донесена оцената за оправданост од употреба на огнено оружје од надлежната служба.

(5) За случаите од ставовите (2) и (3) на овој член, јавниот обвинител го известува непосредно повисокиот јавен обвинител.

Член 36

Јавното обвинителство на Република Македонија во рамките на меѓународните договори остварува непосредна соработка со јавни обвинителства од другите држави, особено на планот на спречување и гонење на организираниот криминал и други тешки форми на криминал преку непосредна размена на податоци, непосредна соработка, едукација, специјализација на кадри и други форми на соработка.

Член 37

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија пред Уставниот суд на Република Македонија поднесува иницијатива за поведување постапка за оценување на согласноста на закон со Уставот и за согласноста на други прописи со Уставот и законите, ако прашањето за уставноста и законитоста се постави во работата на јавното обвинителство.

(2) Основните јавни обвинителства, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и вишите јавни обвинителства го известуваат Јавното обвинителство на Република Македонија за прашања на уставноста и законитоста во нивната работа.

Член 38

Во граѓанската и други судски постапки, како и во управната постапка, јавниот обвинител презема правни дејствија за кои е овластен со закон.

Член 39

(1) За работи и задачи од својата надлежност и за преземање на дејствија за кои е овластено, јавното обвинителство прима пријави, претставки и други поднесоци и изјави од граѓани, други органи и други правни лица.

(2) Во вршењето на работите од ставот (1) на овој член на јавното обвинителство му се доставуваат списи и други известувања потребни за преземање на дејствија од неговата надлежност.

(3) Јавниот обвинител е должен во најкраток можен рок, а не подолго од 30 дена од денот по приемот на кривичната пријава, да преземе дејствие за кое е овластен со закон.

4. ИМЕНУВАЊЕ И ИЗБОР НА ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ

Член 40

(1) Јавниот обвинител на Република Македонија, по предлог на Владата на Република Македонија, го именува Собранието на Република Македонија за време од шест години со право на повторно именување.

(2) Јавните обвинители ги избира Советот на јавни обвинители на Република Македонија без ограничување на траење на мандатот под услови и во постапка утврдени со закон.

(3) Советот на јавни обвинители на Република Македонија дава мислење по предлогот на Владата на Република Македонија за именување и разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија.

(4) Надлежноста, составот и структурата на Советот на јавни обвинители на Република Македонија, мандатот на неговите членови, како и основите и постапката за престанок и разрешување на член на Советот се уредуваат со закон.

Член 41

(1) Собранието на Република Македонија на предлог на Владата на Република Македонија го огласува именувањето на Јавниот обвинител на Република Македонија во „Службен весник на Република Македонија“ и во најмалку два дневни весника од кои еден од весниците што се издава на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои зборуваат службен јазик различен од македонскиот јазик, најдоцна два месеца пред истекот на мандатот или веднаш по упразнувањето на местото.

(2) Рокот за поднесување на пријавите е 15 дена од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

(3) Советот на јавни обвинители на Република Македонија, на барање на Владата на Република Македонија во рок од 15 дена од денот на приемот на барањето до Владата на Република Македонија доставува образложено позитивно или негативно мислење во писмена форма за сите пријавени кандидати на огласот што ги исполнуваат условите согласно со закон.

(4) Владата на Република Македонија до Собранието на Република Македонија доставува предлог за именување на јавен обвинител на Република Македонија од пријавените кандидати за кои Советот дал позитивно мислење. За кандидатот што ќе го предложи Владата за јавен обвинител на Република Македонија, кон предлогот се доставува и мислењето од Советот.

(5) Ако Советот на јавни обвинители на Република Македонија од оправдани причини во определениот рокот не достави мислење до Владата на Република Македонија, рокот од ставот (1) на овој член се продолжува уште за 15 дена. Ако и во овој рок Советот не достави мислење, се смета дека мислењето е позитивно.

(6) Ако Советот не даде позитивно мислење за ниту еден од пријавените кандидати или од пријавените кандидати Владата на Република Македонија не може да утврди предлог за именување на јавен обвинител на Република Македонија, може да му предложи на Собранието да го повтори огласот од ставот (1) на овој член.

Член 42

(1) Виш јавен обвинител на вишо јавно обвинителство, основен јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основен јавен обвинител на основно јавно обвинителство избира Советот на јавни обвинители на Република Македонија за време од четири години, од редот на избраните јавни обвинители со право на повторен избор.

(2) Јавните обвинители во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција ги избира Советот на јавните обвинители на Република Македонија од редот на избраните јавни обвинители за време од четири години со право на повторен избор.

(3) Советот на јавни обвинители на Република Македонија со одлука го определува бројот на јавните обвинители во јавните обвинителства и ја спроведува постапката за избор и разрешување на јавните обвинители.

Член 43

(1) При изборот на јавен обвинител не смее да се врши дискриминација во однос на полот, расата, бојата на кожата, националното и социјално потекло, политичкото и верско уверување, имотната и општествена положба.

(2) При изборот на јавен обвинител, без да се нарушат критериумите утврдени со закон, ќе се применува начелото на соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници во Република Македонија.

(3) За јавен обвинител не може да биде избрано лице кое со јавен обвинител од тоа обвинителство е во сродство во права линија или во странична линија до четврти степен или е негов брачен другар.

Член 44

(1) За јавен обвинител може да биде именувано, односно избрано лице кое ги исполнува следниве услови:

- да е државјанин на Република Македонија,
- активно да го владее македонскиот јазик,
- да е работоспособен и да има општа здравствена способност,
- да има стекнато универзитетска диплома за дипломиран правник во Република Македонија или нострифицирана диплома од странство и
- да има положено правосуден испит во Република Македонија.

(2) За Јавен обвинител на Република Македонија може да биде именувано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има работно искуство од најмалку осум години со потврдени резултати на правни работи по положениот правосуден испит, или редовен или вонреден универзитетски професор кој предавал повеќе од десет години правен предмет од правосудната практика.

(3) За јавен обвинител во Јавното обвинителство на Република Македонија може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има работно искуство од најмалку осум години со потврдени резултати на правни работи по положениот правосуден испит;

(4) За Виш јавен обвинител на вишо јавно обвинителство може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (2) на овој член има работно искуство од најмалку пет години стаж како јавен обвинител со потврдени резултати во работата.

(5) За јавен обвинител во вишо јавно обвинителство може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член ги исполнува и следниве посебни услови:

- да има работно искуство од најмалку пет години со потврдени резултати на правни работи по положениот правосуден испит.

(6) За Јавен обвинител на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и

корупција и јавен обвинител во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член има и работно искуство од најмалку четири години стаж како јавен обвинител со потврдени резултати во работата.

(7) За Основен јавен обвинител на основно јавно обвинителство може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член има работно искуство од најмалку три години стаж како јавен обвинител со потврдени резултати во работата.

(8) За јавен обвинител во основно јавно обвинителство може да биде избрано лице кое покрај условите од ставот (1) на овој член има завршено обука во Академијата за обука на судии и јавни обвинители.

Член 45

(1) За јавен обвинител во Јавното обвинителство на Република Македонија, во вишите јавни обвинителства и во Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, Советот ќе избере лице со потврдени резултати во работата, кое има стручни и професионални квалитети и кое ужива углед во вршењето на функцијата, врз основа на следниве критериуми:

- 1) стручното знаење, при што се земаат предвид специјалистичките, постдипломските студии и учеството во континуираната едукација;
- 2) односот кон работата или ажурност во извршувањето на работата како јавен обвинител;
- 3) способноста за стручно разрешување на правните прашања;
- 4) преземањето дополнителна работа при вршење на функцијата на јавен обвинител преку учество во изготвување на прописи, менторство, едукација и слично;
- 5) уживањето и чувањето на угледот на јавниот обвинител и јавното обвинителство, што се утврдува од начинот на комуникација со странките и другите органи, самостојноста, непристрасноста и доверливоста во извршувањето на функцијата на јавен обвинител и надвор од неа и
- 6) професионалниот однос со јавнообвинителската стручна служба.

(2) Покрај критериумите од ставот (1) на овој член вишиот јавен обвинител на вишо јавно обвинителство, основниот јавен обвинител за гонење на организиран криминал и корупција и основниот јавен обвинител на основно јавно обвинителство треба да поседуваат и способност за вршење на задачи од раководен карактер.

Член 46

(1) Виш јавен обвинител на вишо јавно обвинителство, основниот јавен обвинител на основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, јавните обвинители во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и основен јавен обвинител на основно јавно обвинителство се избираат од редот на јавните обвинители во Република Македонија, во постапка и на начин како што се врши избор на јавен обвинител во соодветното јавно обвинителство.

(2) Јавниот обвинител на Република Македонија кој е именуван од редот на избраните јавни обвинители, вишиот јавен обвинител и основниот јавен обвинител кои се избрани од редот на избраните јавни обвинители и кои нема да бидат повторно именувани, односно избрани продолжуваат да ја вршат функцијата на јавен обвинител во истото јавното обвинителство.

(3) Основниот јавен обвинител на јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и јавните обвинители во јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција кои нема да бидат повторно избрани продолжуваат да ја вршат функцијата на јавен обвинител во јавното обвинителство од каде биле избрани.

Член 47

(1) Јавниот обвинител пред стапувањето на должност јавен обвинител дава свечена изјава, која гласи: "Изјавувам и се колнам дека во вршењето на функцијата јавен обвинител ќе го почитувам Уставот на Република Македонија, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот, дека функцијата ќе ја вршам совесно, непристрасно и одговорно и дека ќе ги заштити слободите и правата на човекот и граѓанинот и интересите на другите правни субјекти".

(2) Кога дава свечена изјава јавниот обвинител носи тога.

(3) Јавниот обвинител на Република Македонија свечената изјава ја дава пред претседателот на Собранието на Република Македонија, а јавните обвинители свечената изјава ја даваат поединечно пред Советот на јавните обвинители на Република Македонија.

(4) Свечената изјава се дава на македонски јазик и се потпишува на македонски јазик и на неговото кирилско писмо.

(5) При избор на јавен обвинител во јавно обвинителство основано за подрачје на два или повеќе суда од кои барем еден суд е со седиште на подрачјето на единиците на локалната самоуправа во кои покрај македонскиот јазик друг службен јазик е јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните кои живеат на подрачјето на тие единици на локалната самоуправа, јавниот обвинител припадник на таа заедница, свечената изјава ја дава на македонски јазик, а ја потпишува на македонски јазик и неговото кирилско писмо и на јазикот и писмото на таа заедница.

(6) Примерок од свечената изјава му се предава на именуваниот, односно избраниот јавен обвинител.

5. ПРАВА И ОБВРСКИ НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ

Член 48

(1) Јавен обвинител не може да биде притворен ниту повикан на кривична одговорност за преземено дејствие, искажано мислење и донесување на одлука во вршењето на функцијата јавен обвинител.

(2) Против јавен обвинител не може да се води постапка за надоместок на штета или друга постапка од страна на учесник во постапката кој е незадоволен од одлуката на јавниот обвинител.

Член 49

(1) Јавниот обвинител може да биде едукатор или да држи предавања на Академијата за обука на судии и јавни обвинители, да изведува настава на високообразовните институции од

јавнообвинителската област и да учествува во научни и стручни проекти од таа област.

(2) Јавен обвинител може да изведува настава на високообразовните институции од јавнообвинителската област и да учествува во научни и стручни проекти од таа област по претходно дадена согласност од Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 50

(1) На јавен обвинител именуван или избран за член на Советот на јавни обвинители или за судија или обвинител во меѓународна правосудна институција, судија на Уставниот суд на Република Македонија или директор на Академијата за обука на судии и јавни обвинители на Република Македонија, функцијата јавен обвинител му мирува за време на вршење на должноста за која е именуван или избран.

(2) Решение за мирување на функцијата јавен обвинител од ставот (1) на овој член донесува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(3) По истекот на мандатот од ставот (1) на овој член за кој е именуван или избран, јавниот обвинител има право да се врати во јавното обвинителство од кое бил избран на вршење на другата должност.

Член 51

(1) Годишниот одмор на јавните обвинители трае 26 работни дена.

(2) Јавниот обвинител ги ужива сите права од работен однос што му припаѓаат според закон.

Член 52

(1) Висината на платата на јавниот обвинител се утврдува во зависност од :

- видот на јавното обвинителство,
- одделот и видот на предметите по кои постапува,
- внатрешните должности во јавното обвинителство,
- работниот стаж,
- научно-стручните звања и специјализација и
- постигнатите резултати во вршењето на функцијата на јавното обвинителство.

(2) Платата и другите надоместоци на јавниот обвинител се уредуваат со закон и се соодветни со платите и надоместоците на судиите

(3) Висината на платата на јавниот обвинител се определува на начин што на јавниот обвинител му обезбедува заштита од притисоци и влијанија при неговото постапување и одлучување.

(4) Платата на јавниот обвинител во време на траење на функцијата јавен обвинител не смее да се намали, освен во случаи определени со закон.

Член 53

(1) Јавниот обвинител за извршено дежурство има право на надоместок.

(2) Висината на надоместокот за дежурства се уредува со закон.

Член 54

(1) Кога јавниот обвинител по потреба на службата времено е упатен функцијата јавен обвинител да ја врши надвор од местото на живеење има право на надоместок за зголемени трошоци за неговото домување или надоместок на трошоци за превоз.

(2) Јавниот обвинител има право на надоместок за селибени трошоци во случај од ставот (1) на овој член за него или за неговото семејство во случаите кога е избран или распореден во друго обвинителство.

(3) Министерот за правда ја утврдува висината и начинот на исплатата на надоместоците од ставовите (1) и (2) на овој член.

Член 55

(1) Јавниот обвинител кој нема сопствен стан во седиштето на јавното обвинителство има право на користење на соодветен службен стан.

(2) До остварувањето на правото од ставот (1) на овој член, јавниот обвинител има право на надоместок за зголемени трошоци за неговото домување или на надоместок на реални патни трошоци.

Член 56

(1) Јавниот обвинител има право и обврска на постојано стручно усовршување, за времетраење на функцијата во согласност со закон.

(2) Од средствата за работа на јавните обвинителства задолжително се издвојуваат средства за стручно усовршување на јавните обвинители.

(3) Заради поуспешно вршење на функцијата може да се врши специјализација на јавните обвинители.

(4) На јавен обвинител кој посетува постдипломски студии на право и на специјалистички студии на право во државата и во странство, а кои не може да ги оствари во рамките на Академијата за обука на судии и јавни обвинители може да му се додели стипендија.

(5) Средствата за стипендија се обезбедуваат од буџетот на Јавното обвинителство на Република Македонија, а начинот на доделување стипендија го пропишува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 57

(1) Јавниот обвинител има легитимација која ја издава и одзема Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(2) Советот на јавни обвинители на Република Македонија со акт ги пропишува формата и содржината на образецот на легитимацијата, начинот на нејзиното издавање и одземање.

Член 58

(1) Посебни права на јавниот обвинител во вршењето на функцијата се:

- да може да влегува и да има слободен премин на станиците, аеродромите, пристаништата, само со покажување на легитимација,
- да има право на дозвола за носење на оружје и набавка на соодветна муниција,
- бесплатно да го употребува јавниот, сувоземниот или езерскиот сообраќај на подрачјето во кое ја врши функцијата, во случаите на службена потреба или кога времено е упатен во друго јавно обвинителство,
- да има посебна заштита за неговата личност, за семејството и имотот, по барање на претпоставениот јавен обвинител до полицијата во местото на живеење секогаш кога постојат сериозни причини за неговата безбедност и
- да има службена патна исправа.

(2) За посебните права од ставот (1) алинеи 1, 2 и 3 на овој член поблиски прописи донесува министерот за правда.

(3) Посебните права од ставот (1) алинеја 4 на овој член се однесуваат и за јавен обвинител во пензија.

Член 59

Јавните обвинители можат да основаат здружение, заради остварување и заштита на своите интереси и унапредување на професионалниот статус.

Член 60

(1) Јавниот обвинител се оддалечува од вршењето на функцијата за време додека се наоѓа во притвор.

(2) Јавниот обвинител може да биде оддалечен од вршењето на функцијата за време додека трае истрагата за кривично дело или кога е поведена дисциплинска постапка или постапка за негово разрешување.

(3) Одлука за оддалечување на јавниот обвинител од функцијата во случаите од ставовите (1) и (2) на овој член донесува јавниот обвинител на Република Македонија.

(4) Против одлуката од ставот (3) на овој член јавниот обвинител има право на жалба до Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 61

(1) Јавниот обвинител е должен да го чува угледот на функцијата што ја врши.

(2) Јавните обвинители и вработените во јавнообвинителската стручна служба се должни да го чуваат како тајна тоа што го дознале од странките за нивните правни и фактички односи во рамките на вршењето на службата и гарантираат за тајноста на податоците до кои јавноста нема пристап, а се однесува за податоци од личен карактер кои немаат влијание за вршењето на функцијата.

(3) Јавниот обвинител на Република Македонија, виш јавен обвинител на вишо јавно обвинителство, основниот јавен обвинител на основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и основен јавен обвинител на основно јавно обвинителство може јавен обвинител или вработените во јавнообвинителска стручна служба да ги ослободи од обврската за чување на класифицирана информација со соодветен степен на тајност утврдена согласно со закон.

(4) За ослободување од обврската од ставот (3) на овој член одлука за понискиот јавен обвинител донесува непосредно повисокиот јавен обвинител, за основниот јавен обвинител на јавното обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција донесува јавниот обвинител на Република Македонија, а за Јавниот обвинител на Република Македонија, Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 62

(1) Функцијата јавен обвинител е неспојлива со функцијата пратеник, член на советот на општина односно на градот Скопје и со функциите во државните органи, општината и градот Скопје.

(2) Јавниот обвинител не може да биде член на управен или надзорен одбор на трговско друштво или друго правно лице кое е основано заради стекнување на добивка.

Член 63

(1) Јавниот обвинител во врска со вршењето на функцијата јавен обвинител не смее да прима подароци, ветување за подарок или да користи други погодности и олеснувања.

(2) Во врска со работата на јавниот обвинител, не смеат да примаат подароци, ветување за подарок или друга корист и неговиот брачен другар и другите членови на семејството, роднините и другите лица кои живеат во заедница со јавниот обвинител.

Член 64

Јавниот обвинител пред судовите настапува во тога, чијшто изглед и начин на носење го пропишува министерот за правда.

6. ПРЕСТАНОК НА ФУНКЦИЈАТА И РАЗРЕШУВАЊЕ НА ЈАВНИТЕ ОБВИНИТЕЛИ

Член 65

(1) На јавниот обвинител на Република Македонија функцијата му престанува:

- по сопствено барање,
- ако го изгуби државјанството на Република Македонија,
- ако трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата јавен обвинител,
- ако е избран или именуван на друга јавна функција и
- ако е осуден со правосилна судска одлука на казна затвор во траење од најмалку шест месеца, или на пократка казна затвор или друга кривична санкција за кривично дело кое го прави недостоен за вршење на функцијата јавен обвинител.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член престанокот на функцијата јавен обвинител на Република Македонија го утврдува Собранието на Република Македонија.

Член 66

(1) На јавниот обвинител функцијата му престанува:

- по сопствено барање,
- ако го изгуби државјанството на Република Македонија,
- ако трајно ја загуби способноста за вршење на функцијата јавен обвинител,
- *поништена* ²
- ако на негово барање и со негова согласност е избран или именуван на друга јавна функција, освен кога функцијата јавен обвинител мирува под услови утврдени со овој закон и
- ако е осуден со правосилна судска одлука на казна затвор во траење од најмалку шест месеца, или на пократка казна затвор или друга кривична санкција за кривично дело кое го прави недостоен за вршење на функцијата јавен обвинител.

(2) Во случаите од ставот (1) на овој член престанокот на функцијата јавен обвинител го утврдува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

Член 67

(1) Владата на Република Македонија, по претходно мислење од Советот на јавни обвинители на Република Македонија, до Собранието на Република Македонија поднесува предлог за разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија.

(2) Јавниот обвинител на Република Македонија се разрешува од функцијата јавен обвинител пред истекот на мандатот:

- поради незаконито, ненавремено или недоволно стручно вршење на функцијата,
- ако со своето однесување и дејствување покажува дека не е способен за извршување на функцијата,
- ако не поднесува барање за покренување на кривична постапка за случаи предвидени со закон и
- поради нарушување на угледот на функцијата.

(3) Иницијатива за разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија може да поднесе Советот на јавни обвинители на Република Македонија, во која ќе ги наведе причините, околностите и фактите од кои се раководел за поднесување на иницијативата.

(4) Владата на Република Македонија предлогот за разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија го доставува до Советот на јавни обвинители на Република Македонија, кој е должен во рок од 15 дена од денот на приемот на предлогот, до Владата на Република Македонија да достави образложено позитивно или негативно мислење во писмена форма.

(5) На седницата на Советот на јавни обвинители на Република Македонија на која се расправа по предлогот на Владата на Република Македонија за разрешување на јавниот обвинител на Република Македонија не учествуваат јавниот обвинител на Република Македонија и министерот за правда.

(6) Јавниот обвинител на Република Македонија има право писмено да се произнесе по предлогот од ставот (1) на овој член.

(7) Владата на Република Македонија со предлогот за разрешување задолжително го доставува до Собранието на Република Македонија и мислењето од ставот (4) на овој член.

(8) Ако Советот на јавни обвинители на Република Македонија од оправдани причини во определениот рок не достави мислење до Владата на Република Македонија, рокот од ставот (4) на овој член се продолжува уште за 15 дена. Ако и во овој рок Советот не достави мислење, се смета дека не го поддржува предлогот на Владата на Република Македонија.

(9) Јавниот обвинител на Република Македонија има право да присуствува на седницата на Собранието на Република Македонија и да се произнесе по предлог на Владата на Република Македонија за негово разрешување.

Член 68

(1) Јавен обвинител се разрешува од функцијата:

- поради потешка дисциплинска повреда што го прави недостоен за вршењето на функцијата јавен обвинител пропишана со закон и
- поради нестручно и несвесно вршење на функцијата јавен обвинител под услови утврдени со закон.

(2) Предлогот за поведување на постапка за утврдување на одговорноста од ставот (1) на овој член се поднесува во рок од 30 дена од денот на дознавањето, но не подолго од две години од денот кога повредата е сторена.

Дисциплински повреди

Член 69

Потешка дисциплинска повреда за која се поведува постапка за дисциплинска одговорност на јавен обвинител се смета:

- потешка повреда на јавниот ред и мир со која се нарушува угледот на јавниот обвинител и јавното обвинителство,
- потешка повреда на правата и непочитување на честа и достоинството на странките и на другите учесници во постапката со што се нарушува угледот на функцијата јавен обвинител,
- недостојно однесување кон поединци, државни органи или други правни лица во врска со извршувањето на функцијата или надвор од неа,

- повреда на начелото на недискриминација по кој било основ и
- оневозможување на вршење надзор над работата на јавниот обвинител од страна на повисокото јавно обвинителство.

Член 70

Дисциплинска повреда за која се поведува постапка за дисциплинска одговорност на јавен обвинител е:

- непристојно и недостојно однесување на јавни места,
- неносење на тога,
- примање подароци и други погодности во врска со функцијата јавен обвинител,
- вршење партиски и политички активности или друга јавна функција, работа или дејност која не е спојлива со вршењето на функцијата јавен обвинител (член 62),
- предизвикување на потешко нарушување на односите во јавното обвинителство кои значително влијаат врз вршењето на функцијата јавен обвинител,
- неоправдано одбивање или неисполнување на едукаторски и менторски задолженија,
- потешка повреда на правата за отсуство од работа и
- неисполнување на должноста за стручно образование.

Член 71

(1) Под нестручно вршење на функцијата јавен обвинител се подразбира:

- недоволна професионалност и стручност што влијае на квалитетот во работењето,
- непознавање на законите, ратификуваните меѓународни договори и други прописи,
- погрешна примена на законите, ратификуваните меѓународни договори и други прописи и
- некавалитетно изготвување на јавнообвинителски одлуки и други писмена.

(2) Под несовесно вршење на функцијата јавен обвинител се подразбира:

- грубо повредување на нормите на Кодексот на јавните обвинители со што се нарушува угледот на функцијата јавен обвинител,
- незаконито, ненавремено или немарно вршење на функцијата јавен обвинител,
- пристрасен однос во постапувањето по предметите,
- неовластено издавање на класифицирани информации,
- неовластено изнесување на информации и податоци за обвинителски предмети и
- неоправдано одбивање или непостапување по упатствата издадени согласно со одредбите на овој закон.

Член 72

(1) Постапката за утврдување на дисциплинска повреда и на нестручно и несовесно вршење на функцијата на јавниот обвинител ја спроведува Комисија, во состав од пет члена, формирана од јавниот обвинител на Република Македонија.

(2) По жалба на одлуката на Комисијата од ставот (1) на овој член одлучува Советот на јавни обвинители на Република Македонија.

(3) Против одлуката на Советот на јавни обвинители на Република Македонија, јавниот обвинител има право да поведе управен спор пред надлежниот суд.

(4) Советот на јавните обвинители на Република Македонија донесува Правилник за уредување на постапката за утврдување на одговорност на јавниот обвинител.

Дисциплински мерки

Член 73

За утврдена дисциплинска повреда на јавен обвинител, може да се изрече една од наведените дисциплински мерки:

- писмена опомена,
- јавен укор,
- намалување на платата во висина од 15% до 30% од месечната плата на јавниот обвинител во траење од еден до шест месеца,
- суспензија и
- разрешување од функцијата јавен обвинител.

Член 74

(1) Постапка за утврдување на одговорност на јавните обвинители за сторена дисциплинска повреда или нестручно и несовесно работење се спроведува по предлог на јавниот обвинител на Република Македонија за сите јавни обвинители и по предлог на виш јавен обвинител за основен јавен обвинител.

(2) Одлука за разрешување на јавен обвинител донесува Советот на јавните обвинители на Република Македонија.

Член 75

Јавен обвинител кој е разрешен од функцијата, остварува права по основ на работа на начин и под услови утврдени со закон.

7. ЈАВНООБВИНИТЕЛСКА СТРУЧНА СЛУЖБА

Член 76

(1) Во јавните обвинителства за вршење на стручни работи се вработуваат определен број на дипломирани правници како виши јавнообвинителски советници, самостојни јавнообвинителски советници, јавнообвинителски советници, стручни соработници и јавнообвинителски приправници.

(2) Во јавните обвинителства за вршење на стручни работи поврзани со следење и откривање на криминалитетот се вработуваат определен број на стручни лица од други профили (финансии, градежништво, информатика, електротехника, машинство и слично).

(3) Во јавните обвинителства во кои согласно со членот 15 став (2) на овој закон се формирани специјализирани одделенија за следење и откривање на криминалитетот и во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција се вработуваат определен број на стручни лица како јавнообвинителски истражители.

(4) Во јавните обвинителства за вршење на административни, технички и други работи се вработуваат определен број работници.

(5) При вработувањето на лицата од ставовите (1), (2) и (3) на овој член, без да се нарушат критериумите пропишани со закон, ќе се обезбеди соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници.

Член 77

(1) Во Јавното обвинителство на Република Македонија се именува генерален секретар.

(2) Генералниот секретар раководи со Стручната служба на Јавното обвинителство на Република Македонија, ја координира и насочува работата на стручните служби во другите јавни обвинителства и му помага на јавниот обвинител на Република Македонија во вршењето на работата од јавнообвинителската управа.

Член 78

(1) Во јавно обвинителство во кое има повеќе од седум јавни обвинители се поставува секретар кој раководи со стручната служба во јавното обвинителство.

(2) Секретарот му помага на јавниот обвинител во вршење на работите од јавнообвинителската управа.

Член 79

(1) Генерален секретар на Јавното обвинителство на Република Македонија може да биде лице кое е дипломиран правник, што ги исполнува општите услови определени со закон за засновање на работен однос во државен орган, со положен правосуден испит и кое има најмалку седум години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(2) Секретар во јавно обвинителство може да биде лице кое ги исполнува условите од ставот (1) на овој член и кое има најмалку три години работа на правни работи по полагањето на испитот.

Член 80

(1) Виш јавнообвинителски советник во основно јавно обвинителство може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени со закон за засновање работен однос во орган на државната управа со положен правосуден испит и кој има најмалку три години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(2) Виш јавнообвинителски советник во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови од ставот (1) на овој член и има најмалку пет години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(3) Виш јавнообвинителски советник во вишо јавно обвинителство може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови од ставот (1) на овој член и кој има најмалку пет години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(4) Во Јавното обвинителство на Република Македонија виш јавнообвинителски советник може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени од ставот (1) на овој член и кој има најмалку осум години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(5) Кандидат за јавен обвинител со завршена обука во Академијата за обука на судии и јавни обвинители до изборот за јавен обвинител се распоредува на работа во јавното обвинителство каде што ја вршел практичната обука со звање виш јавнообвинителски советник.

Член 81

(1) Самостоен јавнообвинителски советник во основно јавно обвинителство може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени со закон за засновање работен однос во орган на државната управа со положен правосуден испит и кој има најмалку две години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(2) Самостоен јавнообвинителски советник во основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови од ставот (1) на овој член и има најмалку четири години работа на правни работи по полагањето на правосудниот испит.

(3) Самостоен јавнообвинителски советник во вишо јавно обвинителство може да биде дипломиран правник кој ги исполнува условите од ставот (1) на овој член и кој има најмалку четири години работа на правни работи по полагањето на испитот.

(4) Во Јавното обвинителство на Република Македонија, самостоен јавнообвинителски советник може да биде дипломиран правник кој ги исполнува условите од ставот (1) на овој член и кој има најмалку шест години работа на правни работи по полагањето на истиот.

Член 82

Јавнообвинителски советник во јавно обвинителство може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени со закон за засновање работен однос во орган на државната управа и има најмалку една година работен стаж по положен правосуден испит.

Член 83

Стручен соработник може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени со закон за засновање на работен однос во орган на државната управа со положен правосуден испит.

Член 84

(1) Јавнообвинителски приправник може да биде дипломиран правник кој ги исполнува општите услови определени со закон за засновање на работен однос во орган на државната управа.

(2) Јавнообвинителски приправници се вработуваат во основните и вишите јавни обвинителства и се распоредуваат на вршење работи и задачи за стекнување на практика од сите области на работата.

(3) По положениот правосуден испит, јавнообвинителскиот приправник се распоредува на вршење на работи стручен соработник според актот за систематизација на работните места.

(4) На јавнообвинителскиот приправник кој по истекот на приправничкиот стаж од две години не го положи правосудниот испит во текот на една година му престанува својството на приправник во обвинителството.

Член 85

Правилник за систематизација на работните места на вишите јавнообвинителски советници, самостојните јавнообвинителски советници, јавнообвинителските советници, стручните соработници, јавнообвинителските приправници и другите работници, како и одлука за нивниот број донесува јавниот обвинител на Република Македонија.

Член 86

За вршење на одделни управни, финансиски, оперативни, манипулативни и помошни работи и задачи, јавното обвинителство во договор со други органи може да основа заеднички служби или да определи вработени што ќе ги вршат овие заеднички работи и работни задачи.

Член 87

(1) За време на штрајк на вработените во јавнообвинителската стручна служба во јавното обвинителство се извршуваат работите во врска со застапување на закажаните претреси и седници пред судовите.

(2) За предметите за кои со закон е определено дека се итни или за работите кои според закон и според природата на работите се нужни, јавното обвинителство обезбедува непречено вршење на функцијата и за време на штрајк.

8. СРЕДСТВА ЗА РАБОТА

Член 88

(1) Средствата за работа на јавните обвинителства се обезбедуваат во Буџетот на Република Македонија преку буџетскиот корисник - Јавно обвинителство на Република Македонија.

(2) Основните јавни обвинителства, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција и вишите јавни обвинителства се финансираат преку буџетскиот корисник од ставот (1) на овој член.

(3) Министерството за финансии кое го предлага делот на Буџетот на Република Македонија наменет за јавните обвинителства е должно предлогот пред донесувањето и гласањето во Собранието на Република Македонија да го достави на мислење до јавниот обвинител на Република Македонија.

(4) Мислењето од ставот (3) на овој член, задолжително се доставува до Собранието на Република Македонија заедно со предлогот за делот на Буџетот на Република Македонија наменет за јавните обвинителства.

Член 89

(1) Јавното обвинителство на Република Македонија изготвува единствена буџетска пресметка врз основа на пресметките доставени од основните јавни обвинителства, Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција, вишите јавни обвинителства и Јавното обвинителство на Република Македонија.

(2) Единствената буџетска пресметка за сите обвинителства и образложението за висината на бараните износи, Јавното обвинителство на Република Македонија ги доставува до Министерството за финансии.

(3) Пред доставувањето на Предлогот на буџетот на Република Македонија до Владата на Република Македонија, министерот за финансии задолжително го усогласува овој дел од Предлогот на буџетот на Република Македонија со јавниот обвинител на Република Македонија. Ако не се постигне согласност, Министерството за финансии изготвува извештај и го доставува до Владата на Република Македонија.

(4) Јавното обвинителство на Република Македонија по претходна согласност од Советот на јавните обвинители ја врши распределбата на средствата одобрени со Буџетот на Република Македонија по обвинителства, годишно и месечно, врз основа на мерила и критериуми.

Член 90

Средствата за работа на јавните обвинителства се состојат од средства за плати и надоместоци на јавните обвинители, за плати и надоместоци на вработените во јавнообвинителската стручна служба, за стоки и услуги, за трошоци во постапката вклучително и за консултации и мислења од стручни лица, за стручно усовршување на јавните обвинители и на вработените во јавнообвинителската стручна служба; за набавка на капитални средства и за инвестиционо одржување на објектите и опремата на јавните обвинителства.

Член 91

Платите и другите надоместоци на вработените во јавнообвинителската стручна служба, се определуваат со закон и колективен договор.

Член 92

(1) Просторните услови, материјалните средства, опремата и другите услови за работа на јавните обвинителства ги обезбедува Владата на Република Македонија.

(2) Владата на Република Македонија донесува Програма со определена висина на средства за изградба, реконструкција, одржување на објектите и опремувањето на јавните обвинителства и ја утврдува нивната поблиска намена.

(3) За реализацијата на Програмата од ставот (2) на овој член се грижи Министерството за правда.

Член 93

(1) Во Јавните обвинителства се формира информатички систем како дел од Единствениот информатички центар со база податоци за правосудните органи во Република Македонија.

(2) Министерството за правда се грижи за одржувањето на единствената методолошка и технолошка основа на информатичкиот систем на јавните обвинителства.

9. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 94

(1) Вишите јавни обвинители и основните јавни обвинители именувани согласно со Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 19/93, 9/94 и 9/96) и Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) продолжуваат со вршењето на функцијата до истекот на мандатот за кој се именувани. Во рок од 30 дена пред истекот на мандатот, на нивно поднесено писмено барање Советот на јавните обвинители на Република Македонија донесува одлука со која вишите јавни обвинители и основните јавни обвинители се избираат за јавни обвинители во истите јавни обвинителства без ограничување на траење на мандатот. Советот на јавните обвинители на Република Македонија по повод поднесеното писмено барање може да донесе одлука со која ќе констатира престанок на вршењето на функцијата јавен обвинител во случај кога е исполнет некој од условите предвидени во членовите 66, 68, 69, 70 и 71 од овој закон.

(2) Замениците јавни обвинители именувани согласно со Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 19/93, 9/94 и 9/96) продолжуваат со вршењето на функцијата како јавни обвинители до истекот на мандатот за кој се именувани. Во рок од 30 дена пред истекот на мандатот, на нивно поднесено писмено барање Советот на јавните обвинители на Република Македонија донесува одлука со која замениците јавни обвинители се избираат за јавни обвинители во истите јавни обвинителства без ограничување на траење на мандатот. Советот на јавните обвинители на Република Македонија по повод поднесеното писмено барање може да донесе одлука со која ќе констатира престанок на вршењето на функцијата заменик јавен обвинител во случај кога е исполнет некој од условите предвидени во членовите 66, 68, 69, 70 и 71 од овој закон.

(3) Замениците на јавниот обвинител на Република Македонија, вишите јавни обвинители и нивните заменици и основните јавни обвинители и нивните заменици именувани согласно со одредбите од Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 80/92, 19/93, 9/94 и 9/96) и Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) на кои им е истечен мандатот, во рок од 30 дена од денот на конституирање на Советот на јавните обвинители на Република Македонија до Советот поднесуваат писмено барање за избор на јавни обвинители во тие обвинителства без ограничување на траење на мандатот. Советот на јавни обвинители на Република Македонија донесува одлука со која јавните обвинители од овој став се избираат за јавни обвинители во истите јавни обвинителства без ограничување на траење на мандатот. Советот на јавни обвинители на Република Македонија по повод поднесеното барање може да донесе одлука со која ќе констатира престанок на вршењето на функцијата заменик на јавниот обвинител на Република Македонија, виш јавен обвинител, заменик на виш јавен обвинител, основен јавен обвинител или заменик на основен јавен обвинител во случај кога е исполнет некој од условите предвидени во членовите 66, 68, 69, 70 и 71 од овој закон.

(4) Ако по истекот на мандатот јавните обвинители и замениците јавни обвинители од ставовите (1) и (2) на овој член не бидат избрани за јавни обвинители во јавните обвинителства од кои биле именувани, односно во кои биле именувани им престанува функцијата јавен обвинител, односно заменик јавен обвинител, имаат право на надоместок на плата согласно со Законот за плати и надоместоци на плати на пратениците и други избрани и именувани функционери ("Службен весник на Република Македонија" бр. 36/90, 38/91, 23/97, 37/2005 и 84/2005).

(5) Замениците јавни обвинители именувани согласно Законот за јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) продолжуваат со вршењето на функцијата како јавни обвинители во обвинителството во кое биле именувани без ограничување на траење на мандатот.

(6) Постапката за избор на виш јавен обвинител и основен јавен обвинител започнува три месеца пред истекот на мандатот за кој се именувани.

(7) Под потребниот стаж за јавен обвинител утврден како посебен услов за именување, односно избор за јавен обвинител согласно со членот 45 од овој закон, се смета и стажот стекнат како заменик јавен обвинител.

(8) Сите права и обврски утврдени со овој закон за јавните обвинители се однесуваат и за замениците јавни обвинители.

Член 95

(1) До првото стекнување на својство на кандидати за јавни обвинители согласно со Законот за Академијата за обука на судии и јавни обвинители, јавните обвинители во основните јавни обвинителства ќе се избираат согласно условите од членот 34 став 1 од Законот за Јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004) и да имаат работно искуство со потврдени резултати по положениот правосуден испит на правни работи од над три години

(2) Во период од три години по денот на првото стекнување на својство на кандидати за јавни обвинители согласно со Законот за Академијата за обука на судии и јавни обвинители, Советот на јавни обвинители на Република Македонија 50 проценти од утврдените слободни обвинителски места во основните јавни обвинителства ќе ги пополнува со лица кои ги исполнуваат условите за заменик јавен обвинител во основно јавно обвинителство согласно со ставот 1 од овој член и кои не ја посетувале почетната обука во Академијата.

Член 96

(1) Вишото јавно обвинителство во Гостивар и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција ќе се основаат најдоцна до 31 декември 2007 година.

(2) До основањето на Вишото јавно обвинителство во Гостивар работите од негова надлежност ќе ги врши Вишото јавно обвинителство во Скопје.

(3) Замениците јавни обвинители именувани, односно распоредени во Одделението за гонење на сторители на кривични дела од областа на организираниот криминал и корупцијата продолжуваат со вршењето на функцијата до основањето на Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Член 97

Министерството за правда ќе обезбеди просторни услови за функционирање на Вишото јавно обвинителство во Гостивар и Основното јавно обвинителство за гонење на организиран криминал и корупција.

Член 98

(1) Министерот за правда и јавниот обвинител на Република Македонија во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе ги донесат подзаконските акти предвидени со овој закон.

(2) Советот на јавните обвинители на Република Македонија во рок од 60 дена од денот на неговото конституирање ќе ги донесе подзаконските акти предвидени со овој закон.

(3) До влегувањето во сила на подзаконските акти од ставовите (1) и (2) на овој член ќе се применуваат подзаконските акти донесени пред денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 99

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за Јавното обвинителство ("Службен весник на Република Македонија" број 38/2004), освен одредбите од членот 34 став 1 од Законот кои ќе престанат да важат по истекот на рокот утврден во членот 95 на овој закон.

Член 100

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".